

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการ ทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังกล่าว และข้อมูลจากแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และกระบวนการนำหลักสูตร ไปสู่การปฏิบัติในระดับเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา พร้อมทั้งได้จัดทำสาระการเรียนรู้แกนกลาง ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระ ในแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษา หน่วยงานระดับท้องถิ่น และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตร และจัดการเรียนการสอน โดยจัดทำเป็น ๘ เล่ม ดังนี้

๑. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
๒. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
๓. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
๔. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
๕. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา
๖. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
๗. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
๘. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนร่วมจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและนอกกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งภาคเอกชน ประชาชนทุกสาขาอาชีพ ตลอดจนพ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียน ซึ่งช่วยในการจัดทำ เอกสารดังกล่าว ให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนการสอนในแต่ละระดับชั้น สามารถ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

Wu C. ee

(คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

	หน้า
คำนำ	
ทำไมต้องเรียนศิลปะ	๑
เรียนรู้อะไรในศิลปะ	๑
สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	๒
คุณภาพผู้เรียน	๓
ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง	๘
สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์	๘
สาระที่ ๒ ดนตรี	๒๒
สาระที่ ๓ นาฏศิลป์	๓๗
อภิธานศัพท์	๕๑
คณะผู้จัดทำ	๕๙

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

ทำไมต้องเรียนศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพได้

เรียนรู้อะไรในศิลปะ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระ ในศิลปะแขนงต่าง ๆ ประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

◇ **ทัศนศิลป์** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบศิลป์ ทัศนธาตุ สร้างและนำเสนอผลงานทางทัศนศิลป์จากจินตนาการ โดยสามารถใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม รวมทั้งสามารถใช้เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานศิลปะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

◇ **ดนตรี** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบดนตรี แสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกทางดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล ร้องเพลง และเล่นดนตรี

ในรูปแบบต่าง ๆ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี แสดงความรู้สึกที่มีต่อดนตรีในเชิงสุนทรีย์ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์

◇ **นาฏศิลป์** มีความรู้ความเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ แสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกิจกรรมศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรีที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ ๓.๑ เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของ
นาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

คุณภาพผู้เรียน

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

◇ รู้และเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง รูปทรง และจำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ
สิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ มีทักษะพื้นฐานการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างงานวาดภาพระบายสี
โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว ภาพปะติด และงานปั้น งานโครงสร้างเคลื่อนไหวอย่างง่าย ๆ
ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกจากเรื่องราว เหตุการณ์ ชีวิตจริง สร้างงานทัศนศิลป์ตามที่ตนชื่นชอบ
สามารถแสดงเหตุผลและวิธีการในการปรับปรุงงานของตนเอง

◇ รู้และเข้าใจความสำคัญของงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ตลอดจนการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

◇ รู้และเข้าใจแหล่งกำเนิดเสียง คุณสมบัติของเสียง บทบาทหน้าที่ ความหมาย ความสำคัญ
ของบทเพลงใกล้ตัวที่ได้ยิน สามารถท่องบทกลอน ร้องเพลง เคาะจังหวะ เคลื่อนไหวร่างกาย
ให้สอดคล้องกับบทเพลง อ่าน เขียน และใช้สัญลักษณ์แทนเสียงและเคาะจังหวะ แสดงความคิดเห็น
เกี่ยวกับดนตรี เสียงขับร้องของตนเอง มีส่วนร่วมกับกิจกรรมดนตรีในชีวิตประจำวัน

◇ รู้และเข้าใจเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น มีความชื่นชอบ เห็นความสำคัญ และประโยชน์
ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น

◇ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ สามารถแสดงท่าทางประกอบจังหวะเพลง
ตามรูปแบบนาฏศิลป์ มีมารยาทในการชมการแสดง รู้หน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม รู้ประโยชน์ของ
การแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน เข้าร่วมกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย

◇ รู้และเข้าใจการเล่นของเด็กไทยและนาฏศิลป์ท้องถิ่น ชื่นชอบและภาคภูมิใจ
ในการเล่นพื้นบ้าน สามารถเชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการเล่นพื้นบ้านกับการดำรงชีวิตของคนไทย
บอกลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของนาฏศิลป์ไทย ตลอดจนความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์ไทยได้

จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

◇ รู้และเข้าใจการใช้ทัศนธาตุ รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว สี แสงเงา มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุอุปกรณ์ ถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก สามารถใช้หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล น้ำหนัก แสงเงา ตลอดจนการใช้สีคู่ตรงข้ามที่เหมาะสมในการสร้างงานทัศนศิลป์ ๒ มิติ ๓ มิติ เช่น งานสื่อผสม งานวาดภาพระบายสี งานปั้น งานพิมพ์ภาพ รวมทั้งสามารถสร้างแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ เพื่อถ่ายทอดความคิดจินตนาการเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ และสามารถเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่แตกต่างกัน เข้าใจปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ หลักการลดและเพิ่มในงานปั้น การสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์ของตน รู้วิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น ตลอดจนรู้และเข้าใจคุณค่าของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิตของคนในสังคม

◇ รู้และเข้าใจบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม อิทธิพลของความเชื่อ ความศรัทธาในศาสนาและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น

◇ รู้และเข้าใจเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงร้อง เครื่องดนตรี และบทบาทหน้าที่ รู้ถึงการเคลื่อนที่ขึ้น-ลง ของทำนองเพลง องค์ประกอบของดนตรี ศัพท์สังคีตในบทเพลง ประโยค และอารมณ์ของบทเพลงที่ฟัง ร้องและบรรเลงเครื่องดนตรี ด้นสดอย่างง่าย ใช้และเก็บรักษาเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี อ่าน เขียนโน้ตไทยและสากลในรูปแบบต่าง ๆ รู้ลักษณะของผู้ที่จะเล่นดนตรีได้ดี แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึกของบทเพลงที่ฟัง สามารถใช้ดนตรีประกอบกิจกรรมทางนาฏศิลป์และการเล่าเรื่อง

◇ รู้และเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมไทย และวัฒนธรรมต่าง ๆ เรื่องราวดนตรีในประวัติศาสตร์ อิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรี รู้คุณค่าดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน เห็นความสำคัญในการอนุรักษ์

◇ รู้และเข้าใจองค์ประกอบนาฏศิลป์ สามารถแสดงภาษาท่า นาฏยศัพท์พื้นฐาน สร้างสรรค์ การเคลื่อนไหวและการแสดงนาฏศิลป์ และการละครง่าย ๆ ถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์ และสามารถออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงง่าย ๆ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์

และการละครกับสิ่งที่ประสบในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นในการชมการแสดง และบรรยายความรู้สึกของตนเองที่มีต่องานนาฏศิลป์

◇ รู้และเข้าใจความสัมพันธ์และประโยชน์ของนาฏศิลป์และการละคร สามารถเปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่น และสิ่งที่การแสดงสะท้อนวัฒนธรรมประเพณี เห็นคุณค่าการรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์ไทย

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

◇ รู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุ และหลักการออกแบบและเทคนิคที่หลากหลายในการสร้างงานทัศนศิลป์ ๒ มิติ และ ๓ มิติ เพื่อสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์

◇ รู้และเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่นแต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่าง ๆ

◇ รู้และเข้าใจถึงความแตกต่างทางด้านเสียง องค์ประกอบ อารมณ์ ความรู้สึกของบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ มีทักษะในการร้อง บรรเลงเครื่องดนตรีทั้งเดี่ยวและเป็นวงโดยเน้นเทคนิคการร้อง บรรเลงอย่างมีคุณภาพ มีทักษะในการสร้างสรรค์บทเพลงอย่างง่าย อ่าน เขียนโน้ตในบันไดเสียงที่มีเครื่องหมาย แปลงเสียงเบื้องต้นได้ รู้และเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบของผลงานทางดนตรี องค์ประกอบของผลงานด้านดนตรีกับศิลปะแขนงอื่น แสดงความคิดเห็นและบรรยายอารมณ์ ความรู้สึกที่มีต่อบทเพลง สามารถนำเสนอบทเพลงที่ชื่นชอบได้อย่างมีเหตุผล มีทักษะในการประเมินคุณภาพของบทเพลงและการแสดงดนตรี รู้ถึงอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง เข้าใจถึงอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม

◇ รู้และเข้าใจที่มา ความสัมพันธ์ อิทธิพลและบทบาทของดนตรีแต่ละวัฒนธรรมในยุคสมัยต่าง ๆ วิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ

◇ รู้และเข้าใจการใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแปลความและสื่อสารผ่านการแสดง รวมทั้งพัฒนารูปแบบการแสดง สามารถใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ในการพิจารณาคุณภาพการแสดง วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบทางนาฏศิลป์ ร่วมจัดการแสดง นำแนวคิดของการแสดงไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

◇ รู้และเข้าใจประเภทละครไทยในแต่ละยุคสมัย ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ไทย นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ รวมทั้งสามารถออกแบบและสร้างสรรค์อุปกรณ์เครื่องแต่งกายในการแสดงนาฏศิลป์และละคร มีความเข้าใจความสำคัญ บทบาทของนาฏศิลป์และละครในชีวิตประจำวัน

จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖

◇ รู้และเข้าใจเกี่ยวกับทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสื่อความหมาย สามารถใช้ศัพท์ทางทัศนศิลป์ อธิบายจุดประสงค์และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์ มีทักษะและเทคนิคในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการที่สูงขึ้นในการสร้างงานทัศนศิลป์ วิเคราะห์เนื้อหาและแนวคิด เทคนิควิธีการแสดงออกของศิลปินทั้งไทยและสากล ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ในการออกแบบสร้างสรรค์งานที่เหมาะสมกับโอกาส สถานที่ รวมทั้งแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมด้วยภาพล้อเลียนหรือการ์ตูน ตลอดจนประเมินและวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ด้วยหลักทฤษฎีวิจารณ์ศิลปะ

◇ วิเคราะห์เปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ในรูปแบบตะวันออกและรูปแบบตะวันตก เข้าใจอิทธิพลของมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาระหว่างประเทศที่มีผลต่อการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ในสังคม

◇ รู้และเข้าใจรูปแบบบทเพลงและวงดนตรีแต่ละประเภท และจำแนกรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากล เข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อการสร้างสรรค์ดนตรี เปรียบเทียบอารมณ์และความรู้สึกที่ได้รับจากดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากลในอัตราจังหวะต่าง ๆ มีทักษะในการร้องเพลงหรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวงโดยเน้นเทคนิค การแสดงออกและคุณภาพของการแสดง สร้างเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพการประพันธ์ การเล่นดนตรีของตนเองและผู้อื่น ได้อย่างเหมาะสม สามารถนำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่น ๆ

◇ วิเคราะห์ เปรียบเทียบรูปแบบ ลักษณะเด่นของดนตรีไทยและสากลในวัฒนธรรมต่าง ๆ
เข้าใจบทบาทของดนตรีที่สะท้อนแนวความคิดและค่านิยมของคนในสังคม สถานะทางสังคมของ
นักดนตรีในวัฒนธรรมต่าง ๆ สร้างแนวทางและมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและอนุรักษ์ดนตรี

◇ มีทักษะในการแสดงหลากหลายรูปแบบ มีความคิดริเริ่มในการแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และ
เป็นหมู่ สร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบ สามารถวิเคราะห์แก่นของการแสดงนาฏศิลป์และละคร
ที่ต้องการสื่อความหมายในการแสดง อิทธิพลของเครื่องแต่งกาย แสง สี เสียง ฉาก อุปกรณ์
และสถานที่ที่มีผลต่อการแสดง วิจัยการแสดงนาฏศิลป์และละคร พัฒนาและใช้เกณฑ์การประเมิน
ในการประเมินการแสดง และสามารถวิเคราะห์ทำทางการเคลื่อนไหวของผู้นักในชีวิตรประจำวัน และ
นำมาประยุกต์ใช้ในการแสดง

◇ เข้าใจวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการแสดงละครไทย และบทบาทของบุคคลสำคัญ
ในวงการนาฏศิลป์และการละครของประเทศไทยในยุคสมัยต่าง ๆ สามารถเปรียบเทียบการนำการแสดง
ไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ และเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๑ สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์
วิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกงานศิลปะอย่างอิสระ
ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. อภิปรายเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ในธรรมชาติและสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง ลักษณะ และขนาดของสิ่งต่าง ๆ รอบตัวในธรรมชาติ และสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น
	๒. บอกความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> ความรู้สึกที่มีต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น รู้สึกประทับใจกับความงามของบริเวณรอบอาคารเรียน หรือรู้สึกถึงความไม่เป็นระเบียบของสภาพภายในห้องเรียน
	๓. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ เช่น ดินเหนียว ดินน้ำมัน ดินสอ พู่กัน กระดาษ สีเทียน สีน้ำ ดินสอสี สร้างงานทัศนศิลป์
	๔. สร้างงานทัศนศิลป์โดยการทดลองใช้สี ด้วยเทคนิคง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การทดลองสีด้วยการใช้สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีเทียน และสีจากธรรมชาติที่หาได้ในท้องถิ่น
	๕. วาดภาพระบายสีภาพธรรมชาติ ตามความรู้สึกของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> การวาดภาพระบายสีตามความรู้สึกของตนเอง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. บรรยายรูปร่าง รูปทรงที่พบในธรรมชาติและสิ่งแวดลอม	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม เช่น รูปกลม รี สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม และกระบอก
	๒. ระบุทัศนธาตุที่อยู่ในสิ่งแวดลอม และงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่องเส้น สี รูปร่าง และรูปทรง	<ul style="list-style-type: none"> เส้น สี รูปร่าง รูปทรงในสิ่งแวดลอม และงานทัศนศิลป์ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	๓. สร้างงานทัศนศิลป์ต่าง ๆ โดยใช้ทัศนธาตุที่เน้นเส้น รูปร่าง	<ul style="list-style-type: none"> เส้น รูปร่างในงานทัศนศิลป์ ประเภทต่าง ๆ เช่น งานวาด งานปั้น และงานพิมพ์ภาพ
	๔. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงานทัศนศิลป์ ๓ มิติ
	๕. สร้างภาพปะติดโดยการตัดหรือฉีกกระดาษ	<ul style="list-style-type: none"> ภาพปะติดจากกระดาษ
	๖. วาดภาพเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัวของตนเอง และเพื่อนบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> การวาดภาพถ่ายทอดเรื่องราว
	๗. เลื่องงานทัศนศิลป์ และบรรยายถึงสิ่งที่มองเห็น รวมถึงเนื้อหาเรื่องราว	<ul style="list-style-type: none"> เนื้อหาเรื่องราวในงานทัศนศิลป์
	๘. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เป็นรูปแบบงานโครงสร้างเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> งานโครงสร้างเคลื่อนไหว
ป.๓	๑. บรรยายรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดลอม และงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดลอม และงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. ระบุวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างผลงาน เมื่อชมงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้สร้างงานทัศนศิลป์ ประเภทงานวาด งานปั้น งานพิมพ์ภาพ
	๓. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ โดยเน้นเรื่อง เส้น สี รูปร่าง รูปทรง และพื้นผิว	<ul style="list-style-type: none"> เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๔. วาดภาพระบายสีสิ่งของรอบตัว	<ul style="list-style-type: none"> การวาดภาพระบายสีสิ่งของรอบตัว ด้วยสีเทียน ดินสอสี และสีโปสเตอร์
	๕. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานปั้น	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานปั้น
	๖. วาดภาพถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก จากเหตุการณ์ชีวิตจริง โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว	<ul style="list-style-type: none"> การใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง สี และพื้นผิว วาดภาพถ่ายทอด ความคิด ความรู้สึก
	๗. บรรยายเหตุผลและวิธีการในการ สร้างงานทัศนศิลป์ โดยเน้นถึงเทคนิค และวัสดุ อุปกรณ์	<ul style="list-style-type: none"> วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค วิธีการ ในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๘. ระบุสิ่งที่ชื่นชมและสิ่งที่ควรปรับปรุง ในงานทัศนศิลป์ของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> การแสดงความคิดเห็นในงาน ทัศนศิลป์ของตนเอง
	๙. ระบุและจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุ ที่เน้นในงานทัศนศิลป์นั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การจัดกลุ่มของภาพตามทัศนธาตุ
	๑๐. บรรยายลักษณะรูปร่าง รูปทรง ในงานการออกแบบสิ่งต่าง ๆ ที่มีในบ้านและโรงเรียน	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง รูปทรง ในงานออกแบบ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. เปรียบเทียบรูปลักษณะของรูปร่าง รูปทรงในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> รูปร่าง รูปทรง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๒. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของ สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น ที่มีต่ออารมณ์ของมนุษย์	<ul style="list-style-type: none"> อิทธิพลของสีวรรณะอุ่น และสีวรรณะเย็น
	๓. จำแนกทัศนธาตุของสิ่งต่าง ๆ ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์ โดยเน้น เรื่องเส้นสี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง	<ul style="list-style-type: none"> เส้น สี รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และพื้นที่ว่าง ในธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๔. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างงาน พิมพ์ภาพ
	๕. มีทักษะพื้นฐานในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สร้างสรรค์งานวาดภาพระบายสี	<ul style="list-style-type: none"> การใช้วัสดุ อุปกรณ์ในการวาดภาพ ระบายสี
	๖. บรรยายลักษณะของภาพ โดยเน้น เรื่องการจัดระยะ ความลึก น้ำหนัก และแสงเงาในภาพ	<ul style="list-style-type: none"> การจัดระยะความลึก น้ำหนัก และแสงเงาในการวาดภาพ
	๗. วาดภาพระบายสี โดยใช้สีวรรณะอุ่น และสีวรรณะเย็น ถ่ายทอดความรู้สึก และจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้สีวรรณะอุ่นและสีวรรณะเย็น วาดภาพถ่ายทอดความรู้สึกและ จินตนาการ
	๘. เปรียบเทียบความคิด ความรู้สึก ที่ถ่ายทอดผ่านงานทัศนศิลป์ ของตนเองและบุคคลอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ความเหมือนและความแตกต่าง ในงานทัศนศิลป์ ความคิด ความรู้สึก ที่ถ่ายทอดในงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๙. เลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • การเลือกใช้วรรณะสีเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก
ป.๕	๑. บรรยายเกี่ยวกับจังหวะ ตำแหน่ง ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • จังหวะ ตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์
	๒. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่าง งานทัศนศิลป์ ที่สร้างสรรค์ด้วยวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • ความแตกต่างระหว่างงานทัศนศิลป์
	๓. วาดภาพ โดยใช้เทคนิคของแสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี	<ul style="list-style-type: none"> • แสงเงา น้ำหนัก และวรรณะสี
	๔. สร้างสรรค์งานปั้นจากดินน้ำมัน หรือดินเหนียว โดยเน้นการถ่ายทอด จินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างงานปั้นเพื่อถ่ายทอดจินตนาการด้วยการใช้ดินน้ำมันหรือดินเหนียว
	๕. สร้างสรรค์งานพิมพ์ภาพ โดยเน้นการจัดวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพ	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดภาพในงานพิมพ์ภาพ
	๖. ระบุปัญหาในการจัดองค์ประกอบศิลป์ และการสื่อความหมายในงาน ทัศนศิลป์ของตนเอง และบอกวิธีการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดองค์ประกอบศิลป์และการสื่อความหมายในงานทัศนศิลป์
	๗. บรรยายประโยชน์และคุณค่า ของงานทัศนศิลป์ที่มีผลต่อชีวิต ของคนในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • ประโยชน์และคุณค่าของงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๖	๑. ระบุสีคู่ตรงข้าม และอภิปรายเกี่ยวกับการใช้สีคู่ตรงข้ามในการถ่ายทอดความคิดและอารมณ์	• วงสีธรรมชาติ และสีคู่ตรงข้าม
	๒. อธิบายหลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุลในการสร้างงานทัศนศิลป์	• หลักการจัดขนาด สัดส่วน ความสมดุล ในงานทัศนศิลป์
	๓. สร้างงานทัศนศิลป์จากรูปแบบ ๒ มิติ เป็น ๓ มิติ โดยใช้หลักการของแสงเงาและน้ำหนัก	• งานทัศนศิลป์รูปแบบ ๒ มิติ และ ๓ มิติ
	๔. สร้างสรรค์งานปั้นโดยใช้หลักการเพิ่มและลด	• การใช้หลักการเพิ่มและลดในการสร้างสรรค์งานปั้น
	๕. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการของรูปและพื้นที่ว่าง	• รูปและพื้นที่ว่างในงานทัศนศิลป์
	๖. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วน และความสมดุล	• การสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์โดยใช้สีคู่ตรงข้าม หลักการจัดขนาด สัดส่วน และความสมดุล
	๗. สร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพแผนผัง และภาพประกอบเพื่อถ่ายทอดความคิดหรือเรื่องราวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่าง ๆ	• การสร้างงานทัศนศิลป์เป็นแผนภาพ แผนผัง และภาพประกอบ
ม.๑	๑. บรรยายความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของงานทัศนศิลป์ และสิ่งแวดล้อมโดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุ	• ความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของทัศนธาตุในงานทัศนศิลป์ และสิ่งแวดล้อม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. ระบุและบรรยายหลักการออกแบบงานทัศนศิลป์ โดยเน้นความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน และความสมดุล	<ul style="list-style-type: none"> ความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน ความสมดุล
	๓. วาดภาพทัศนียภาพแสดงให้เห็นระยะใกล้ไกล เป็น ๓ มิติ	<ul style="list-style-type: none"> หลักการวาดภาพแสดงทัศนียภาพ
	๔. รวบรวมงานปั้นหรือสื่อผสมมาสร้างเป็นเรื่องราว ๓ มิติ โดยเน้นความเป็นเอกภาพ ความกลมกลืน และการสื่อถึงเรื่องราวของงาน	<ul style="list-style-type: none"> เอกภาพความกลมกลืนของเรื่องราวในงานปั้นหรืองานสื่อผสม
	๕. ออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ หรือกราฟิกอื่น ๆ ในการนำเสนอความคิดและข้อมูล	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ หรืองานกราฟิก
	๖. ประเมินงานทัศนศิลป์ และบรรยายถึงวิธีการปรับปรุงงานของตนเองและผู้อื่นโดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดให้	<ul style="list-style-type: none"> การประเมินงานทัศนศิลป์
ม.๒	๑. อภิปรายเกี่ยวกับทัศนธาตุในด้านรูปแบบและแนวคิดของงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา	<ul style="list-style-type: none"> รูปแบบของทัศนธาตุและแนวคิดในงานทัศนศิลป์
	๒. บรรยายเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน	<ul style="list-style-type: none"> ความเหมือนและความแตกต่างของรูปแบบการใช้วัสดุ อุปกรณ์ในงานทัศนศิลป์ของศิลปิน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. วาดภาพด้วยเทคนิคที่หลากหลายในการสื่อความหมายและเรื่องราวต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิคในการวาดภาพสื่อความหมาย
	๔. สร้างเกณฑ์ในการประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์
	๕. นำผลการวิจารณ์ไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางาน	<ul style="list-style-type: none"> • การพัฒนางานทัศนศิลป์ • การจัดทำแฟ้มสะสมงานทัศนศิลป์
	๖. วาดภาพแสดงบุคลิกลักษณะของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> • การวาดภาพถ่ายทอดบุคลิกลักษณะของตัวละคร
	๗. บรรยายวิธีการใช้งานทัศนศิลป์ในการโฆษณาเพื่อโน้มน้าวใจและนำเสนอตัวอย่างประกอบ	<ul style="list-style-type: none"> • งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา
ม.๓	๑. บรรยายสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ที่เลือกมา โดยใช้ความรู้เรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> • ทัศนธาตุ หลักการออกแบบในสิ่งแวดล้อม และงานทัศนศิลป์
	๒. ระบุและบรรยายเทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิค วิธีการของศิลปินในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๓. วิเคราะห์และบรรยายวิธีการใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์ของตนเองให้มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> • วิธีการใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๔. มีทักษะในการสร้างงานทัศนศิลป์อย่างน้อย ๓ ประเภท	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างงานทัศนศิลป์ทั้งไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. มีทักษะในการผสมผสานวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างงานทัศนศิลป์โดยใช้หลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> การใช้หลักการออกแบบในการสร้างงานสื่อผสม
	๖. สร้างงานทัศนศิลป์ ทั้ง ๒ มิติ และ ๓ มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างงานทัศนศิลป์แบบ ๒ มิติ และ ๓ มิติ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ และจินตนาการ
	๗. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ สื่อความหมายเป็นเรื่องราว โดยประยุกต์ใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบ	<ul style="list-style-type: none"> การประยุกต์ใช้ทัศนธาตุและหลักการออกแบบสร้างงานทัศนศิลป์
	๘. วิเคราะห์และอภิปรายรูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์ ของตนเองและผู้อื่น หรือของศิลปิน	<ul style="list-style-type: none"> การวิเคราะห์รูปแบบ เนื้อหา และคุณค่าในงานทัศนศิลป์
	๙. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์เพื่อบรรยาย เหตุการณ์ต่าง ๆ โดยใช้เทคนิค ที่หลากหลาย	<ul style="list-style-type: none"> การใช้เทคนิค วิธีการที่หลากหลาย สร้างงานทัศนศิลป์เพื่อสื่อความหมาย
	๑๐. ระบุอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์ และทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพนั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การประกอบอาชีพทางทัศนศิลป์
	๑๑. เลื่องงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม และนำไปจัดนิทรรศการ	<ul style="list-style-type: none"> การจัดนิทรรศการ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๔-๖	๑. วิเคราะห์การใช้ทัศนธาตุ และหลักการออกแบบในการ สื่อความหมายในรูปแบบต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ทัศนธาตุและหลักการออกแบบ
	๒. บรรยายจุดประสงค์และเนื้อหาของงานทัศนศิลป์ โดยใช้ศัพท์ทางทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • ศัพท์ทางทัศนศิลป์
	๓. วิเคราะห์การเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคของศิลปินในการ แสดงออกทางทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • วัสดุ อุปกรณ์ และเทคนิคของศิลปิน ในการแสดงออกทางทัศนศิลป์
	๔. มีทักษะและเทคนิคในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และกระบวนการที่สูงขึ้น ในการสร้างงานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิค วัสดุ อุปกรณ์ กระบวนการ ในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๕. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ด้วย เทคโนโลยีต่าง ๆ โดยเน้นหลักการ ออกแบบและการจัดองค์ประกอบศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • หลักการออกแบบและการจัด องค์ประกอบศิลป์ด้วยเทคโนโลยี
	๖. ออกแบบงานทัศนศิลป์ได้เหมาะสมกับ โอกาสและสถานที่	<ul style="list-style-type: none"> • การออกแบบงานทัศนศิลป์
	๗. วิเคราะห์และอธิบายจุดมุ่งหมาย ของศิลปินในการเลือกใช้วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค และเนื้อหา เพื่อสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • จุดมุ่งหมายของศิลปินในการเลือกใช้ วัสดุ อุปกรณ์ เทคนิค และเนื้อหา ในการสร้างงานทัศนศิลป์
	๘. ประเมินและวิจารณ์งานทัศนศิลป์ โดยใช้ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> • ทฤษฎีการวิจารณ์ศิลปะ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๙. จัดกลุ่มงานทัศนศิลป์เพื่อสะท้อนพัฒนาการและความก้าวหน้าของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำแฟ้มสะสมงานทัศนศิลป์
	๑๐. สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ไทย สากล โดยศึกษาจากแนวคิดและวิธีการสร้างงานของศิลปินที่ตนชื่นชอบ	<ul style="list-style-type: none"> • การสร้างงานทัศนศิลป์จากแนวคิดและวิธีการของศิลปิน
	๑๑. วาดภาพระบายสีเป็นภาพล้อเลียนหรือภาพการ์ตูนเพื่อแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพสังคมในปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • การวาดภาพล้อเลียนหรือภาพการ์ตูน

สาระที่ ๑ ทักษะศิลป์

มาตรฐาน ศ ๑.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่า งานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. ระบุงานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์ในชีวิตประจำวัน
ป.๒	๑. บอกความสำคัญของงานทัศนศิลป์ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ความสำคัญของงานทัศนศิลป์ ในชีวิตประจำวัน
	๒. อภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ประเภทต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเน้นถึง วิธีการสร้างงาน และวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ป.๓	๑. เล่าถึงที่มาของงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ที่มาของงานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
	๒. อธิบายเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงานทัศนศิลป์ ในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการสร้างงาน ทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
ป.๔	๑. ระบุและอภิปรายเกี่ยวกับ งานทัศนศิลป์ ในเหตุการณ์ และงานเฉลิมฉลองของ วัฒนธรรมในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมท้องถิ่น
	๒. บรรยายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ ที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์จากวัฒนธรรมต่าง ๆ
ป.๕	๑. ระบุและบรรยายเกี่ยวกับลักษณะ รูปแบบของงานทัศนศิลป์ในแหล่ง เรียนรู้หรือนิทรรศการศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> ลักษณะรูปแบบของงานทัศนศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. อภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและภูมิปัญญาในท้องถิ่น
ป.๖	๑. บรรยายบทบาทของงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนชีวิตและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> บทบาทของงานทัศนศิลป์ในชีวิตและสังคม
	๒. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของความเชื่อความศรัทธาในศาสนาที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> อิทธิพลของศาสนาที่มีต่องานทัศนศิลป์ในท้องถิ่น
	๓. ระบุและบรรยายอิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์ของบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> อิทธิพลทางวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีผลต่อการสร้างงานทัศนศิลป์
ม.๑	๑. ระบุและบรรยายเกี่ยวกับลักษณะรูปแบบงานทัศนศิลป์ของชาติและของท้องถิ่นตนเองจากอดีตจนถึงปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> ลักษณะ รูปแบบงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น
	๒. ระบุและเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ของภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> งานทัศนศิลป์ภาคต่าง ๆ ในประเทศไทย
	๓. เปรียบเทียบความแตกต่างของจุดประสงค์ในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ของวัฒนธรรมไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> ความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๒	๑. ระบุและบรรยายเกี่ยวกับวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงงานทัศนศิลป์ในปัจจุบัน	• วัฒนธรรมที่สะท้อนในงานทัศนศิลป์ปัจจุบัน
	๒. บรรยายถึงการเปลี่ยนแปลงของงานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย โดยเน้นถึงแนวคิดและเนื้อหาของงาน	• งานทัศนศิลป์ของไทยในแต่ละยุคสมัย
	๓. เปรียบเทียบแนวคิดในการออกแบบงานทัศนศิลป์ที่มาจากวัฒนธรรมไทยและสากล	• การออกแบบงานทัศนศิลป์ในวัฒนธรรมไทยและสากล
ม.๓	๑. ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม	• งานทัศนศิลป์กับการสะท้อนคุณค่าของวัฒนธรรม
	๒. เปรียบเทียบความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล	• ความแตกต่างของงานทัศนศิลป์ในแต่ละยุคสมัยของวัฒนธรรมไทยและสากล
ม.๔-๖	๑. วิเคราะห์และเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ในรูปแบบตะวันออกและรูปแบบตะวันตก	• งานทัศนศิลป์รูปแบบตะวันออกและตะวันตก
	๒. ระบุงานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียง และบรรยายผลตอบแทนของสังคม	• งานทัศนศิลป์ของศิลปินที่มีชื่อเสียง
	๓. อภิปรายเกี่ยวกับอิทธิพลของวัฒนธรรมระหว่างประเทศที่มีผลต่องานทัศนศิลป์ในสังคม	• อิทธิพลของวัฒนธรรมระหว่างประเทศที่มีผลต่องานทัศนศิลป์

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๑ เข้าใจและแสดงออกทางดนตรีอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์คุณค่าดนตรี ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อดนตรีอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. รู้ว่าสิ่งต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การกำเนิดของเสียง <ul style="list-style-type: none"> - เสียงจากธรรมชาติ - แหล่งกำเนิดของเสียง - สีสันของเสียง
	๒. บอกลักษณะของเสียงดัง-เบา และความช้า-เร็วของจังหวะ	<ul style="list-style-type: none"> ● ระดับเสียงดัง-เบา (Dynamic) ● อัตราความเร็วของจังหวะ Tempo
	๓. ฟังบทกลอน ร้องเพลงง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การอ่านบทกลอนประกอบจังหวะ ● การร้องเพลงประกอบจังหวะ
	๔. มีส่วนร่วมในกิจกรรมดนตรีอย่างสนุกสนาน	<ul style="list-style-type: none"> ● กิจกรรมดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - การร้องเพลง - การเคาะจังหวะ - การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> : ตามความดัง-เบาของบทเพลง : ตามความช้าเร็วของจังหวะ
	๕. บอกความเกี่ยวข้องของเพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● เพลงที่ใช้ในชีวิตประจำวัน <ul style="list-style-type: none"> - เพลงกล่อมเด็ก - บทเพลงประกอบการละเล่น - เพลงสำคัญ (เพลงชาติไทย เพลงสรรเสริญพระบารมี)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๒	๑. จำแนกแหล่งกำเนิดของเสียงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> • สีสันของเสียงเครื่องดนตรี • สีสันของเสียงมนุษย์
	๒. จำแนกคุณสมบัติของเสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น ของดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> • การฝึกโสตประสาท การจำแนกเสียงสูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น
	๓. เคะะจังหวะหรือเคลื่อนไหวร่างกายให้สอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง	<ul style="list-style-type: none"> • การเคลื่อนไหวประกอบเนื้อหาในบทเพลง • การเล่นเครื่องดนตรีประกอบเพลง
	๔. ร้องเพลงง่าย ๆ ที่เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> • การขับร้อง
	๕. บอกความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมายและความสำคัญของเพลงที่ได้ยิน <ul style="list-style-type: none"> - เพลงปลุกใจ - เพลงสอนใจ
ป.๓	๑. ระบุรูปร่าง ลักษณะของเครื่องดนตรีที่เห็นและได้ยินในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • รูปร่าง ลักษณะของเครื่องดนตรี • เสียงของเครื่องดนตรี
	๒. ใช้รูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนเสียงและจังหวะเคาะ	<ul style="list-style-type: none"> • สัญลักษณ์แทนคุณสมบัติของเสียง (สูง-ต่ำ ดัง-เบา ยาว-สั้น) • สัญลักษณ์แทนรูปแบบจังหวะ
	๓. บอกบทบาทหน้าที่ของเพลงที่ได้ยิน	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทหน้าที่ของบทเพลงสำคัญ <ul style="list-style-type: none"> - เพลงชาติ - เพลงสรรเสริญพระบารมี - เพลงประจำโรงเรียน
	๔. ขับร้องและบรรเลงดนตรีง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การขับร้องเดี่ยวและหมู่ • การบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบเพลง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. เคลื่อนไหวท่าทางสอดคล้องกับ อารมณ์ของเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> • การเคลื่อนไหวตามอารมณ์ของบทเพลง
	๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงดนตรี เสียงขับร้องของตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเสียงร้องและเสียงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพเสียงร้อง - คุณภาพเสียงดนตรี
	๗. นำดนตรีไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือ โอกาสต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ดนตรีในโอกาสพิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในงานรื่นเริง - ดนตรีในการฉลองวันสำคัญของชาติ
ป.๔	๑. บอกประโยคเพลงอย่างง่าย	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของประโยคเพลง - การแบ่งประโยคเพลง
	๒. จำแนกประเภทของเครื่องดนตรี ที่ใช้ในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> • ประเภทของเครื่องดนตรี • เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละประเภท
	๓. ระบุทิศทางการเคลื่อนที่ขึ้น-ลงง่าย ๆ ของทำนอง รูปแบบจังหวะ และ ความเร็วของจังหวะในเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> • การเคลื่อนที่ขึ้น-ลงของทำนอง • รูปแบบจังหวะของทำนองจังหวะ • รูปแบบจังหวะ • ความช้า-เร็วของจังหวะ
	๔. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - กุญแจประจำหลัก - บรรทัดห้าเส้น - โน้ตและเครื่องหมายหยุด - เส้นกันห้อง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างโน้ตเพลงไทย <ul style="list-style-type: none"> - การแบ่งห้อง - การแบ่งจังหวะ
	๕. ร้องเพลงโดยใช้ช่วงเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง	• การขับร้องเพลงในบันไดเสียงที่เหมาะสมกับตนเอง
	๖. ใช้และเก็บเครื่องดนตรีอย่างถูกต้องและปลอดภัย	• การใช้และการดูแลรักษาเครื่องดนตรีของตน
	๗. ระบุว่าดนตรีสามารถใช้ในการสื่อเรื่องราว	• ความหมายของเนื้อหาในบทเพลง
ป.๕	๑. ระบุองค์ประกอบดนตรีในเพลงที่ใช้ในการสื่ออารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> • การสื่ออารมณ์ของบทเพลงด้วยองค์ประกอบดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะกับอารมณ์ของบทเพลง - ทำนองกับอารมณ์ของบทเพลง
	๒. จำแนกลักษณะของเสียงขับร้องและเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะของเสียงนักร้องกลุ่มต่าง ๆ • ลักษณะเสียงของวงดนตรีประเภทต่าง ๆ
	๓. อ่าน เขียนโน้ตดนตรีไทยและสากล ๕ ระดับเสียง	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - บันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale - โน้ตเพลงในบันไดเสียง ๕ เสียง Pentatonic scale
	๔. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงจังหวะและทำนอง	<ul style="list-style-type: none"> • การบรรเลงเครื่องประกอบจังหวะ • การบรรเลงทำนองด้วยเครื่องดนตรี

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. ร้องเพลงไทยหรือเพลงสากล หรือเพลงไทยสากลที่เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> การร้องเพลงไทยในอัตราจังหวะสองชั้น การร้องเพลงสากลหรือไทยสากล การร้องเพลงประสานเสียงแบบ Canon Round
	๖. ด้นสดง่าย ๆ โดยใช้ประโยคเพลงแบบถาม-ตอบ	<ul style="list-style-type: none"> การสร้างสรรค์ประโยคเพลงถาม-ตอบ
	๗. ใช้ดนตรีร่วมกับกิจกรรมในการแสดงออกตามจินตนาการ	<ul style="list-style-type: none"> การบรรเลงดนตรีประกอบกิจกรรมนาฏศิลป์ การสร้างสรรค์เสียงประกอบการเล่าเรื่อง
ป.๖	๑. บรรยายเพลงที่ฟัง โดยอาศัยองค์ประกอบดนตรีและศัพท์สังคีต	<ul style="list-style-type: none"> องค์ประกอบดนตรีและศัพท์สังคีต
	๒. จำแนกประเภทและบทบาทหน้าที่เครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> เครื่องดนตรีไทยแต่ละภาค บทบาทหน้าที่ของเครื่องดนตรี ประเภทของเครื่องดนตรีสากล
	๓. อ่าน เขียนโน้ตไทยและโน้ตสากลทำนองง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี โน้ตบทเพลงไทย อัตราจังหวะสองชั้น โน้ตบทเพลงสากลในบันไดเสียง C Major
	๔. ใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบ การร้องเพลง ด้นสด ที่มีจังหวะและทำนองง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การร้องเพลงประกอบดนตรี การสร้างสรรค์รูปแบบจังหวะและทำนองด้วยเครื่องดนตรี

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. บรรยายความรู้สึกที่มีต่อดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> • การบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นที่มีต่อบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - เนื้อหาในบทเพลง - องค์ประกอบในบทเพลง - คุณภาพเสียงในบทเพลง
	๖. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทำนองจังหวะ การประสานเสียง และคุณภาพเสียงของเพลงที่ฟัง	
ม.๑	๑. อ่าน เขียน ร้องโน้ตไทย และโน้ตสากล	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - โน้ตบทเพลงไทย อัตรารั้วสองชั้น - โน้ตสากล ในกุญแจซอลและฟา ในบันไดเสียง C Major
	๒. เปรียบเทียบเสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • เสียงร้องและเสียงของเครื่องดนตรีในบทเพลงจากวัฒนธรรมต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการขับร้อง - เครื่องดนตรีที่ใช้
	๓. ร้องเพลงและใช้เครื่องดนตรีบรรเลงประกอบการร้องเพลงด้วยบทเพลงที่หลากหลายรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> • การร้องและการบรรเลงเครื่องดนตรีประกอบการร้อง <ul style="list-style-type: none"> - บทเพลงพื้นบ้าน บทเพลงปลุกใจ - บทเพลงไทยเดิม - บทเพลงประสานเสียง ๒ แนว - บทเพลงรูปแบบ ABA - บทเพลงประกอบการเต้นรำ
	๔. จัดประเภทของวงดนตรีไทยและวงดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • วงดนตรีพื้นเมือง • วงดนตรีไทย • วงดนตรีสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. แสดงความคิดเห็นที่มีต่ออารมณ์ของบทเพลงที่มีความเร็วของจังหวะและความดัง-เบาแตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • การถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะกับอารมณ์เพลง - ความดัง-เบากับอารมณ์เพลง - ความแตกต่างของอารมณ์เพลง
	๖. เปรียบเทียบอารมณ์ ความรู้สึกในการฟังดนตรีแต่ละประเภท	<ul style="list-style-type: none"> - ความแตกต่างของอารมณ์เพลง
	๗. นำเสนอตัวอย่างเพลงที่ตนเองชื่นชอบ และอธิบายลักษณะเด่นที่ทำให้งานนั้นน่าชื่นชม	<ul style="list-style-type: none"> • การนำเสนอบทเพลงที่ตนสนใจ
	๘. ใช้เกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพงานดนตรีหรือเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินคุณภาพของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพด้านเนื้อหา - คุณภาพด้านเสียง - คุณภาพด้านองค์ประกอบดนตรี
	๙. ใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีอย่างระมัดระวังและรับผิดชอบ	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้และบำรุงรักษาเครื่องดนตรีของตน
ม.๒	๑. เปรียบเทียบการใช้องค์ประกอบดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • องค์ประกอบของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรมต่าง ๆ
	๒. อ่าน เขียนร้องโน้ตไทยและโน้ตสากลที่มีเครื่องหมายแปลงเสียง	<ul style="list-style-type: none"> • เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - โน้ตจากเพลงไทยอัตราจังหวะสองชั้น - โน้ตสากล (เครื่องหมายแปลงเสียง)
	๓. ระบุปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์งานดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิคและการแสดงออกในการ <ul style="list-style-type: none"> - จินตนาการในการสร้างสรรค์บทเพลง - การถ่ายทอดเรื่องราวความคิดในบทเพลง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. ร้องเพลง และเล่นดนตรีเดี่ยว และรวมวง	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิคการร้องและบรรเลงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - การร้องและบรรเลงเดี่ยว - การร้องและบรรเลงเป็นวง
	๕. บรรยายอารมณ์ของเพลง และความรู้สึกที่มีต่อบทเพลงที่ฟัง	<ul style="list-style-type: none"> • การบรรยายอารมณ์และความรู้สึกในบทเพลง
	๖. ประเมิน พัฒนาการทักษะทางดนตรีของตนเอง หลังจากการฝึกปฏิบัติ	<ul style="list-style-type: none"> • การประเมินความสามารถทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - ความถูกต้องในการบรรเลง - ความแม่นยำในการอ่านเครื่องหมายและสัญลักษณ์ - การควบคุมคุณภาพเสียงในการร้องและบรรเลง
	๗. ระบุงานอาชีพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีและบทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง	<ul style="list-style-type: none"> • อาชีพทางด้านดนตรี • บทบาทของดนตรีในธุรกิจบันเทิง
ม.๓	๑. เปรียบเทียบองค์ประกอบที่ใช้ในงานดนตรีและงานศิลปะอื่น	<ul style="list-style-type: none"> • การเปรียบเทียบองค์ประกอบในงานศิลปะ <ul style="list-style-type: none"> - การใช้องค์ประกอบในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น - เทคนิคที่ใช้ในการสร้างสรรค์งานดนตรีและศิลปะแขนงอื่น
	๒. ร้องเพลง เล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการร้อง การเล่น การแสดงออก และคุณภาพเสียง	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิคและการแสดงออกในการขับร้องและบรรเลงดนตรีเดี่ยวและรวมวง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. แต่งเพลงสั้น ๆ จังหวะง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • อัตราจังหวะ ๒/๔ และ ๔/๔ • การประพันธ์เพลงในอัตราจังหวะ ๒/๔ และ ๔/๔
	๔. อธิบายเหตุผลในการเลือกใช้อองค์ประกอบดนตรีในการสร้างสรรค์งานดนตรีของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> • การเลือกใช้อองค์ประกอบในการสร้างสรรค์บทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกจังหวะเพื่อสร้างสรรค์บทเพลง - การเรียบเรียงทำนองเพลง
	๕. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างงานดนตรีของตนเองและผู้อื่น	<ul style="list-style-type: none"> • การเปรียบเทียบความแตกต่างของบทเพลง <ul style="list-style-type: none"> - สำเนียง - อัตราจังหวะ - รูปแบบบทเพลง - การประสานเสียง - เครื่องดนตรีที่บรรเลง
	๖. อธิบายเกี่ยวกับอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อบุคคลและสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • อิทธิพลของดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - อิทธิพลของดนตรีต่อบุคคล - อิทธิพลของดนตรีต่อสังคม
	๗. นำเสนอหรือจัดการแสดงดนตรีที่เหมาะสมโดยการบูรณาการกับสาระการเรียนรู้อื่นในกลุ่มศิลปะ	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดการแสดงดนตรีในวาระต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกวงดนตรี - การเลือกบทเพลง - การเลือกและจัดเตรียมสถานที่

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - การเตรียมบุคลากร - การเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือ - การจัดรายการแสดง
ม.๔-๖	๑. เปรียบเทียบรูปแบบของบทเพลงและวงดนตรีแต่ละประเภท	<ul style="list-style-type: none"> ● การจัดวงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - การใช้เครื่องดนตรีในวงดนตรีประเภทต่าง ๆ - บทเพลงที่บรรเลงโดยวงดนตรีประเภทต่าง ๆ
	๒. จำแนกประเภทและรูปแบบของวงดนตรีทั้งไทยและสากล	<ul style="list-style-type: none"> ● ประเภทของวงดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของวงดนตรีไทย - ประเภทของวงดนตรีสากล
	๓. อธิบายเหตุผลที่คนต่างวัฒนธรรมสร้างสรรค์งานดนตรีแตกต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> ● ปัจจัยในการสร้างสรรค์ผลงานดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม <ul style="list-style-type: none"> - ความเชื่อกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - ศาสนากับการสร้างสรรค์งานดนตรี - วิถีชีวิตกับการสร้างสรรค์งานดนตรี - เทคโนโลยีกับการสร้างสรรค์งานดนตรี
	๔. อ่าน เขียน โน้ตดนตรีไทยและสากลในอัตราจังหวะต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● เครื่องหมายและสัญลักษณ์ทางดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องหมายกำหนดอัตราจังหวะ - เครื่องหมายกำหนดบันไดเสียง ● โน้ตบทเพลงไทยอัตราจังหวะ ๒ ชั้น และ ๓ ชั้น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๕. ร้องเพลง หรือเล่นดนตรีเดี่ยวและรวมวง โดยเน้นเทคนิคการแสดงออก และคุณภาพของการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • เทคนิค และการถ่ายทอดอารมณ์เพลง ด้วยการร้องบรรเลงเครื่องดนตรีเดี่ยว และรวมวง
	๖. สร้างเกณฑ์สำหรับประเมินคุณภาพ การประพันธ์และการเล่นดนตรี ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> • เกณฑ์ในการประเมินผลงานดนตรี <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพของผลงานทางดนตรี - คุณค่าของผลงานทางดนตรี
	๗. เปรียบเทียบอารมณ์และความรู้สึก ที่ได้รับจากงานดนตรีที่มาจาก วัฒนธรรมต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • การถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ของงานดนตรีจากแต่ละวัฒนธรรม
	๘. นำดนตรีไปประยุกต์ใช้ในงานอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ดนตรีกับการผ่อนคลาย • ดนตรีกับการพัฒนามนุษย์ • ดนตรีกับการประชาสัมพันธ์ • ดนตรีกับการบำบัดรักษา • ดนตรีกับธุรกิจ • ดนตรีกับการศึกษา

สาระที่ ๒ ดนตรี

มาตรฐาน ศ ๒.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างดนตรี ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของดนตรี ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. เลา่ถึงเพลงในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ที่มาของบทเพลงในท้องถิ่น
	๒. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบในดนตรีท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ความน่าสนใจของบทเพลงในท้องถิ่น
ป.๒	๑. บอกความสัมพันธ์ของเสียงร้อง เสียงเครื่องดนตรีในเพลงท้องถิ่น โดยใช้คำง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> บทเพลงในท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะของเสียงร้องในบทเพลง - ลักษณะของเสียงเครื่องดนตรีที่ใช้ในบทเพลง
	๒. แสดงและเข้าร่วมกิจกรรมทางดนตรีในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> กิจกรรมดนตรีในโอกาสพิเศษ <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีกับโอกาสสำคัญในโรงเรียน - ดนตรีกับวันสำคัญของชาติ
ป.๓	๑. ระบุลักษณะเด่นและเอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> เอกลักษณ์ของดนตรีในท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะเสียงร้องของดนตรีในท้องถิ่น - ภาษาและเนื้อหาในบทร้องของดนตรีในท้องถิ่น - เครื่องดนตรีและวงดนตรีในท้องถิ่น
	๒. ระบุความสำคัญและประโยชน์ของดนตรีต่อการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> ดนตรีกับการดำเนินชีวิตในท้องถิ่น <ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในชีวิตประจำวัน - ดนตรีในวาระสำคัญ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. บอกแหล่งที่มาและความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตไทย ที่สะท้อนในดนตรีและเพลงท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> • ความสัมพันธ์ของวิถีชีวิตกับผลงานดนตรี - เนื้อหาเรื่องราวในบทเพลงกับวิถีชีวิต - โอกาสในการบรรเลงดนตรี
	๒. ระบุความสำคัญในการอนุรักษ์ส่งเสริมวัฒนธรรมทางดนตรี	<ul style="list-style-type: none"> • การอนุรักษ์วัฒนธรรมทางดนตรี - ความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์ - แนวทางในการอนุรักษ์
ป.๕	๑. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างดนตรีกับประเพณีในวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ดนตรีกับงานประเพณี - บทเพลงในงานประเพณีในท้องถิ่น - บทบาทของดนตรีในแต่ละประเพณี
	๒. อธิบายคุณค่าของดนตรีที่มาจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> • คุณค่าของดนตรีจากแหล่งวัฒนธรรม - คุณค่าทางสังคม - คุณค่าทางประวัติศาสตร์
ป.๖	๑. อธิบายเรื่องราวของดนตรีไทยในประวัติศาสตร์	<ul style="list-style-type: none"> • ดนตรีไทยในประวัติศาสตร์ - ดนตรีในเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์
	๒. จำแนกดนตรีที่มาจากยุคสมัยที่ต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> - ดนตรีในยุคสมัยต่าง ๆ
	๓. อภิปรายอิทธิพลของวัฒนธรรมต่อดนตรีในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - อิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีต่อดนตรี
ม.๑	๑. อธิบายบทบาทความสัมพันธ์และอิทธิพลของดนตรีที่มีต่อสังคมไทย	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทและอิทธิพลของดนตรี - บทบาทดนตรีในสังคม - อิทธิพลของดนตรีในสังคม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. ระบุความหลากหลายขององค์ประกอบดนตรีในวัฒนธรรมต่างกัน	<ul style="list-style-type: none"> องค์ประกอบของดนตรีในแต่ละวัฒนธรรม
ม.๒	๑. บรรยายบทบาทและอิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรมของประเทศต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ดนตรีในวัฒนธรรมต่างประเทศ <ul style="list-style-type: none"> - บทบาทของดนตรีในวัฒนธรรม - อิทธิพลของดนตรีในวัฒนธรรม
	๒. บรรยายอิทธิพลของวัฒนธรรมและเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ที่มีต่อรูปแบบของดนตรีในประเทศไทย	<ul style="list-style-type: none"> เหตุการณ์ประวัติศาสตร์กับการเปลี่ยนแปลงทางดนตรีในประเทศไทย <ul style="list-style-type: none"> - การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองกับงานดนตรี - การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีกับงานดนตรี
ม.๓	๑. บรรยายวิวัฒนาการของดนตรีแต่ละยุคสมัย	<ul style="list-style-type: none"> ประวัติดนตรีไทยยุคสมัยต่าง ๆ ประวัติดนตรีตะวันตกยุคสมัยต่าง ๆ
	๒. อภิปรายลักษณะเด่นที่ทำให้งานดนตรีนั้นได้รับการยอมรับ	<ul style="list-style-type: none"> ปัจจัยที่ทำให้งานดนตรีได้รับการยอมรับ
ม.๔-๖	๑. วิเคราะห์รูปแบบของดนตรีไทยและดนตรีสากลในยุคสมัยต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> รูปแบบบทเพลงและวงดนตรีไทยแต่ละยุคสมัย รูปแบบบทเพลงและวงดนตรีสากลแต่ละยุคสมัย
	๒. วิเคราะห์สถานะทางสังคมของนักดนตรีในวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ประวัติสังคีตกวี

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. เปรียบเทียบลักษณะเด่นของดนตรี ในวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ลักษณะเด่นของดนตรี ในแต่ละวัฒนธรรม <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องดนตรี - วงดนตรี - ภาษา เนื้อร้อง - สำเนียง - องค์ประกอบบทเพลง
	๔. อธิบายบทบาทของดนตรีในการ สะท้อนแนวความคิดและค่านิยม ที่เปลี่ยนไปของคนในสังคม	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทดนตรีในการสะท้อนสังคม <ul style="list-style-type: none"> - ค่านิยมของสังคมในผลงานดนตรี - ความเชื่อของสังคมในงานดนตรี
	๕. นำเสนอแนวทางในการส่งเสริมและ อนุรักษ์ดนตรีในฐานะมรดกของชาติ	<ul style="list-style-type: none"> • แนวทางและวิธีการในการส่งเสริม อนุรักษ์ดนตรีไทย

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ ๓.๑ เข้าใจและแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์
คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้
ในชีวิตประจำวัน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. เลียนแบบการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • การเคลื่อนไหวลักษณะต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การเลียนแบบธรรมชาติ - การเลียนแบบคน สัตว์ สิ่งของ
	๒. แสดงท่าทางง่าย ๆ เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูด	<ul style="list-style-type: none"> • การใช้ภาษาท่า และการประดิษฐ์ท่าประกอบเพลง • การแสดงประกอบเพลงที่เกี่ยวกับธรรมชาติสัตว์
	๓. บอกสิ่งที่ตนเองชอบจากการดูหรือร่วมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • การเป็นผู้ชมที่ดี
ป.๒	๑. เคลื่อนไหวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่	<ul style="list-style-type: none"> • การเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ <ul style="list-style-type: none"> - การนั่ง - การยืน - การเดิน
	๒. แสดงการเคลื่อนไหวที่สะท้อนอารมณ์ของตนเองอย่างอิสระ	<ul style="list-style-type: none"> • การประดิษฐ์ท่าจากการเคลื่อนไหวอย่างมีรูปแบบ • เพลงที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. แสดงท่าทาง เพื่อสื่อความหมาย แทนคำพูด	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาทำสื่อความหมายแทนอากัปกิริยา - การฝึกนาฏยศัพท์ในส่วนลำตัว
	๔. แสดงท่าทางประกอบจังหวะ อย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบจังหวะ
	๕. ระบุมารยาทในการชมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● มารยาทในการชมการแสดง การเข้าชม หรือมีส่วนร่วม
ป.๓	๑. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ในสถานการณ์สั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - ร่างมาตรฐาน - เพลงพระราชนิพนธ์ - สถานการณ์สั้น ๆ - สถานการณ์ที่กำหนดให้
	๒. แสดงท่าทางประกอบเพลงตามรูปแบบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาทำสื่ออารมณ์ของมนุษย์ - การฝึกนาฏยศัพท์ในส่วนขา
	๓. เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของผู้แสดงและผู้ชม	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักในการชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ผู้แสดง
	๔. มีส่วนร่วมในกิจกรรมการแสดงที่เหมาะสมกับวัย	<ul style="list-style-type: none"> - ผู้ชม - การมีส่วนร่วม
	๕. บอกประโยชน์ของการแสดงนาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> ● การบูรณาการนาฏศิลป์กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. ระบุทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์และการละครที่ใช้สื่อความหมายและอารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักและวิธีการปฏิบัตินาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การฝึกภาษาท่า - การฝึกนาฏยศัพท์
	๒. ใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครง่าย ๆ ในการถ่ายทอดเรื่องราว	<ul style="list-style-type: none"> ● การใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ประกอบเพลงปลุกใจและเพลงพระราชนิพนธ์ ● การใช้ศัพท์ทางการละครในการถ่ายทอดเรื่องราว
	๓. แสดงการเคลื่อนไหวในจังหวะต่าง ๆ ตามความคิดของตน	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางหรือท่ารำประกอบจังหวะพื้นเมือง
	๔. แสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และหมู่	<ul style="list-style-type: none"> ● การแสดงนาฏศิลป์ประเภทคู่และหมู่ <ul style="list-style-type: none"> - รำวงมาตรฐาน - ระบำ
	๕. เล่าสิ่งที่ชื่นชอบในการแสดงโดยเน้นจุดสำคัญของเรื่องและลักษณะเด่นของตัวละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● การเล่าเรื่อง <ul style="list-style-type: none"> - จุดสำคัญ - ลักษณะเด่นของตัวละคร
ป.๕	๑. บรรยายองค์ประกอบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> ● องค์ประกอบของนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะ ทำนอง คำร้อง - ภาษาท่า นาฏยศัพท์ - อุปกรณ์
	๒. แสดงท่าทางประกอบเพลงหรือเรื่องราวตามความคิดของตน	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลงหรือท่าทางประกอบเรื่องราว

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๓. แสดงนาฏศิลป์ โดยเน้นการใช้ภาษาท่าและนาฏยศัพท์ในการสื่อความหมายและการแสดงออก	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ระบำ - ฟ็อน - รำวงมาตรฐาน
	๔. มีส่วนร่วมในกลุ่มกับการเขียนเค้าโครงเรื่องหรือบทละครสั้น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • องค์ประกอบของละคร <ul style="list-style-type: none"> - การเลือกและเขียนเค้าโครงเรื่อง - บทละครสั้น ๆ
	๕. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ชุดต่าง ๆ
	๖. บอกประโยชน์ที่ได้รับจากการชมการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • หลักการชมการแสดง • การถ่ายทอดความรู้สึกและคุณค่าของการแสดง
ป.๖	๑. สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวและการแสดง โดยเน้นการถ่ายทอดลีลาหรืออารมณ์	<ul style="list-style-type: none"> • การประดิษฐ์ท่าทางประกอบเพลงปลุกใจหรือเพลงพื้นเมืองหรือท้องถิ่น เน้นลีลาหรืออารมณ์
	๒. ออกแบบเครื่องแต่งกายหรืออุปกรณ์ประกอบการแสดงอย่างง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การออกแบบสร้างสรรค์ <ul style="list-style-type: none"> - เครื่องแต่งกาย - อุปกรณ์ ฉากประกอบการแสดง
	๓. แสดงนาฏศิลป์และละครง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์และการแสดงละคร <ul style="list-style-type: none"> - รำวงมาตรฐาน - ระบำ - ฟ็อน - ละครสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. บรรยายความรู้สึกรักของตนเอง ที่มีต่องานนาฏศิลป์และการละคร อย่างสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทและหน้าที่ในงานนาฏศิลป์และการละคร
	๕. แสดงความคิดเห็นในการชม การแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • หลักการชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ - ความรู้สึกชื่นชม
	๖. อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ และการละครกับสิ่งที่ประสบ ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • องค์ประกอบทางนาฏศิลป์และการละคร
ม.๑	๑. อธิบายอิทธิพลของนักแสดงชื่อดัง ที่มีผลต่อการโน้มน้าวอารมณ์ หรือความคิดของผู้ชม	<ul style="list-style-type: none"> • การปฏิบัติของผู้แสดงและผู้ชม • ประวัตินักแสดงที่ชื่นชอบ • การพัฒนารูปแบบของการแสดง • อิทธิพลของนักแสดงที่มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ชม
	๒. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละคร ในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครในการแสดง • ภาษาท่า และการตีบท • ท่าทางเคลื่อนไหวที่แสดงสื่อทางอารมณ์ • ระบายเบ็ดเตล็ด • รำวงมาตรฐาน
	๓. แสดงนาฏศิลป์และละคร ในรูปแบบง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบการแสดงนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์พื้นบ้าน - นาฏศิลป์นานาชาติ
	๔. ใช้ทักษะการทำงานเป็นกลุ่ม ในกระบวนการผลิตการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • บทบาทและหน้าที่ของฝ่ายต่าง ๆ ในการจัดการแสดง • การสร้างสรรค์กิจกรรมการแสดงที่สนใจ โดยแบ่งฝ่ายและหน้าที่ให้ชัดเจน
	๕. ใช้เกณฑ์ง่าย ๆ ที่กำหนดให้ในการพิจารณาคุณภาพการแสดงที่ชม โดยเน้นเรื่องการใช้เสียง การแสดงท่าและการเคลื่อนไหว	<ul style="list-style-type: none"> • หลักในการชมการแสดง
ม.๒	๑. อธิบายการบูรณาการศิลปะ แขนงอื่น ๆ กับการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • ศิลปะแขนงอื่น ๆ กับการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - แสง สี เสียง - ฉาก - เครื่องแต่งกาย - อุปกรณ์
	๒. สร้างสรรค์การแสดงโดยใช้ องค์ประกอบนาฏศิลป์และการละคร	<ul style="list-style-type: none"> • หลักและวิธีการสร้างสรรค์การแสดง โดยใช้องค์ประกอบนาฏศิลป์ และการละคร
	๓. วิเคราะห์การแสดงของตนเอง และผู้อื่น โดยใช้นาฏยศัพท์หรือ ศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม	<ul style="list-style-type: none"> • หลักและวิธีการวิเคราะห์การแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๔. เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • วิธีการวิเคราะห์ วิเคราะห์การแสดง นาฏศิลป์ และการละคร • ร่างมาตรฐาน
	๕. เชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างนาฏศิลป์และการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ความสัมพันธ์ของนาฏศิลป์หรือการละครกับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ
ม.๓	๑. ระบุโครงสร้างของบทละครโดยใช้ศัพท์ทางการละคร	<ul style="list-style-type: none"> • องค์ประกอบของบทละคร <ul style="list-style-type: none"> - โครงเรื่อง - ตัวละครและการวางลักษณะนิสัยของตัวละคร - ความคิดหรือแก่นของเรื่อง - บทสนทนา
	๒. ใช้นาฏยศัพท์หรือศัพท์ทางการละครที่เหมาะสม บรรยายเปรียบเทียบการแสดงอาภักดิ์ของบุคคลในชีวิตประจำวันและการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • ภาษาท่าหรือภาษาทางนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ภาษาท่าที่มาจากธรรมชาติ - ภาษาท่าที่มาจากการประดิษฐ์ - ร่างมาตรฐาน
	๓. มีทักษะในการใช้ความคิดในการพัฒนารูปแบบการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงเป็นหมู่ - การแสดงเดี่ยว - การแสดงละคร - การแสดงเป็นชุดเป็นตอน
	๔. มีทักษะในการแปลความและการสื่อสารผ่านการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> • การประดิษฐ์ท่ารำและท่าทางประกอบการแสดง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		<ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ความเป็นมา - ท่าทางที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ
	๕. วิเคราะห์เปรียบเทียบงานนาฏศิลป์ที่มีความแตกต่างกัน โดยใช้ความรู้เรื่ององค์ประกอบนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • องค์ประกอบนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - จังหวะทำนอง - การเคลื่อนไหว - อารมณ์และความรู้สึก - ภาษาท่า นาฏยศัพท์ - รูปแบบของการแสดง - การแต่งกาย
	๖. ร่วมจัดงานการแสดงในบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • วิธีการเลือกการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทของงาน - ขั้นตอน - ประโยชน์และคุณค่าของการแสดง
	๗. นำเสนอแนวคิดจากเนื้อเรื่องของการแสดงที่สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • ละครกับชีวิต
ม.๔-๖	๑. มีทักษะในการแสดงหลากหลายรูปแบบ	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบของการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - ระบำ รำ ฟ้อน - การแสดงพื้นเมืองภาคต่าง ๆ - การละครไทย - การละครสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. สร้างสรรค์ละครสั้นในรูปแบบที่ชื่นชอบ	<ul style="list-style-type: none"> ● ละครสร้างสรรค์ <ul style="list-style-type: none"> - ความเป็นมา - องค์ประกอบของละครสร้างสรรค์ - ละครพูด <ul style="list-style-type: none"> ☆ ละครโศกนาฏกรรม ☆ ละครสุขนาฏกรรม ☆ ละครแนวเหมือนจริง ☆ ละครแนวไม่เหมือนจริง
	๓. ใช้ความคิดริเริ่มในการแสดงนาฏศิลป์เป็นคู่และหมู่	<ul style="list-style-type: none"> ● การประดิษฐ์ท่ารำที่เป็นคู่และหมู่ <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ประวัติความเป็นมา - ท่าทางที่ใช้ในการประดิษฐ์ท่ารำ - เพลงที่ใช้
	๔. วิเคราะห์การแสดงตามหลักนาฏศิลป์และการละคร	<ul style="list-style-type: none"> ● หลักการสร้างสรรค์และการวิจารณ์ ● หลักการชมการแสดงนาฏศิลป์และการละคร
	๕. วิเคราะห์แก่นของการแสดงนาฏศิลป์และการละครที่ต้องการสื่อความหมายในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● ประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์และการละคร <ul style="list-style-type: none"> - วิวัฒนาการ - ความงามและคุณค่า

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๖. บรรยายและวิเคราะห์หัตถศิลป์ของเครื่องแต่งกาย แสง สี เสียง ฉาก อุปกรณ์ และสถานที่ที่มีผลต่อการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● เทคนิคการจัดการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - แสง สี เสียง - ฉาก - อุปกรณ์ - สถานที่ - เครื่องแต่งกาย
	๗. พัฒนาและใช้เกณฑ์การประเมินในการประเมินการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● การประเมินคุณภาพของการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพด้านการแสดง - คุณภาพองค์ประกอบการแสดง
	๘. วิเคราะห์ท่าทาง และการเคลื่อนไหวของผู้คนในชีวิตประจำวันและนำมาประยุกต์ใช้ในการแสดง	<ul style="list-style-type: none"> ● การสร้างสรรค์ผลงาน <ul style="list-style-type: none"> - การจัดการแสดงในวันสำคัญของโรงเรียน - ชุดการแสดงประจำโรงเรียน

สาระที่ ๓ นาฏศิลป์

มาตรฐาน ศ ๓.๒ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๑	๑. ระบุและเล่นการละเล่นของเด็กไทย	<ul style="list-style-type: none"> • การละเล่นของเด็กไทย <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการเล่น - กติกา
	๒. บอกสิ่งที่ตนเองชอบในการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์
ป.๒	๑. ระบุและเล่นการละเล่นพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> • การละเล่นพื้นบ้าน <ul style="list-style-type: none"> - วิธีการเล่น - กติกา
	๒. เชื่อมโยงสิ่งที่พบเห็นในการละเล่นพื้นบ้านกับสิ่งที่พบเห็นในการดำรงชีวิตของคนไทย	<ul style="list-style-type: none"> • ที่มาของการละเล่นพื้นบ้าน
	๓. ระบุสิ่งที่ชื่นชอบและภาคภูมิใจในการละเล่นพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> • การละเล่นพื้นบ้าน
ป.๓	๑. เล่าการแสดงนาฏศิลป์ที่เคยเห็นในท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์พื้นบ้านหรือท้องถิ่นของตน
	๒. ระบุสิ่งที่ เป็นลักษณะเด่น และเอกลักษณ์ของการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - ลักษณะ - เอกลักษณ์
	๓. อธิบายความสำคัญของการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • ที่มาของการแสดงนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - สิ่งที่เคารพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.๔	๑. อธิบายประวัติความเป็นมาของนาฏศิลป์ หรือชุดการแสดงอย่างง่าย ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • ความเป็นมาของนาฏศิลป์ • ที่มาของชุดการแสดง
	๒. เปรียบเทียบการแสดงนาฏศิลป์กับการแสดงที่มาจากวัฒนธรรมอื่น	<ul style="list-style-type: none"> • การชมการแสดง <ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ - การแสดงของท้องถิ่น
	๓. อธิบายความสำคัญของการแสดง ความเคารพในการเรียน และการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • ความเป็นมาของนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - การทำความเคารพก่อนเรียนและก่อนแสดง
	๔. ระบุเหตุผลที่ควรรักษาและสืบทอดการแสดงนาฏศิลป์	<ul style="list-style-type: none"> • ความเป็นมาของนาฏศิลป์ <ul style="list-style-type: none"> - คุณค่า
ป.๕	๑. เปรียบเทียบการแสดงประเภทต่าง ๆ ของไทยในแต่ละท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงพื้นบ้าน
	๒. ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้านที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและประเพณี	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์ประเภทต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - การแสดงพื้นบ้าน
ป.๖	๑. อธิบายสิ่งที่มีความสำคัญต่อการแสดงนาฏศิลป์และละคร	<ul style="list-style-type: none"> • ความหมาย ความเป็นมา ความสำคัญของนาฏศิลป์และละคร <ul style="list-style-type: none"> - บุคคลสำคัญ - คุณค่า
	๒. ระบุประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงหรือการชมการแสดงนาฏศิลป์และละคร	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์และละครในวันสำคัญของโรงเรียน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.๑	๑. ระบุปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้านละครไทย และละครพื้นบ้าน	<ul style="list-style-type: none"> ปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย และละครพื้นบ้าน
	๒. บรรยายประเภทของละครไทย ในแต่ละยุคสมัย	<ul style="list-style-type: none"> ประเภทของละครไทย ในแต่ละยุคสมัย
ม.๒	๑. เปรียบเทียบลักษณะเฉพาะของการแสดงนาฏศิลป์ จากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> นาฏศิลป์พื้นเมือง <ul style="list-style-type: none"> - ความหมาย - ที่มา - วัฒนธรรม - ลักษณะเฉพาะ
	๒. ระบุหรือแสดงนาฏศิลป์ นาฏศิลป์พื้นบ้าน ละครไทย ละครพื้นบ้าน หรือมหรสพอื่นที่เคยนิยมกันในอดีต	<ul style="list-style-type: none"> รูปแบบการแสดงประเภทต่าง ๆ <ul style="list-style-type: none"> - นาฏศิลป์ - นาฏศิลป์พื้นเมือง - ละครไทย - ละครพื้นบ้าน
	๓. อธิบายอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีผลต่อเนื้อหาของละคร	<ul style="list-style-type: none"> การละครสมัยต่าง ๆ
ม.๓	๑. ออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อแสดงนาฏศิลป์และละครที่มา จากวัฒนธรรมต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> การออกแบบ และสร้างสรรค์อุปกรณ์และเครื่องแต่งกาย เพื่อการแสดงนาฏศิลป์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	๒. อธิบายความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน	<ul style="list-style-type: none"> • ความสำคัญและบทบาทของนาฏศิลป์และการละครในชีวิตประจำวัน
	๓. แสดงความคิดเห็นในการอนุรักษ์	<ul style="list-style-type: none"> • การอนุรักษ์นาฏศิลป์
ม.๔-๖	๑. เปรียบเทียบการนำการแสดงไปใช้ในโอกาสต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • การแสดงนาฏศิลป์ในโอกาสต่าง ๆ
	๒. อภิปรายบทบาทของบุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของประเทศไทยในยุคสมัยต่าง ๆ	<ul style="list-style-type: none"> • บุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์และการละครของไทยในยุคสมัยต่าง ๆ
	๓. บรรยายวิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการละครไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	<ul style="list-style-type: none"> • วิวัฒนาการของนาฏศิลป์และการละครไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน
	๔. นำเสนอแนวคิดในการอนุรักษ์นาฏศิลป์ไทย	<ul style="list-style-type: none"> • การอนุรักษ์นาฏศิลป์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

อภิธานศัพท์

ทัศนศิลป์

โครงสร้างเคลื่อนไหว (mobile)

เป็นงานประติมากรรมที่มีโครงสร้างบอบบางจัดสมดุลด้วยเส้นลวดแข็งบาง ๆ ที่มีวัตถุรูปร่างรูปทรงต่าง ๆ ที่ออกแบบเชื่อมติดกับเส้นลวด เป็นเครื่องแขวนที่เคลื่อนไหวได้ด้วยกระแสลมเพียงเบา ๆ

งานสื่อผสม (mixed media)

เป็นงานออกแบบทางทัศนศิลป์ที่ประกอบด้วยหลายสื่อ โดยใช้วัสดุหลาย ๆ แบบ เช่น กระดาษ ไม้ โลหะ สร้างความผสมกลมกลืนด้วยการสร้างสรรค์

จังหวะ (rhythm)

เป็นความลัมพันธ์ของทัศนธาตุ เช่น เส้น สี รูปร่าง รูปทรง น้ำหนักในลักษณะของการซ้ำกัน สลับไป-มา หรือลักษณะสั่นไหว เคลื่อนไหวไม่ขาดระยะจังหวะที่มีความลัมพันธ์ต่อเนื่องกันจะช่วยเน้นให้เกิดความเด่น หรือทางดนตรีก็คือการซ้ำกันของเสียงในช่วงเท่ากันหรือแตกต่างกัน จังหวะให้ความรู้สึกหรือความพอใจทางสุนทรียภาพในงานศิลปะ

ทัศนธาตุ (visual elements)

สิ่งที่เป็นปัจจัยของการมองเห็นเป็นส่วนต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นภาพ ได้แก่ จุด เส้น น้ำหนัก ที่ว่าง รูปร่าง รูปทรง สี และลักษณะพื้นผิว

ทัศนียภาพ (perspective)

วิธีเขียนภาพของวัตถุให้มองเห็นว่ามีระยะใกล้ไกล

ทัศนศิลป์ (visual art)

ศิลปะที่รับรู้ได้ด้วยการเห็น ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และงานสร้างสรรค์อื่น ๆ ที่รับรู้ได้ด้วยการเห็น

ภาพปะติด (collage)

เป็นภาพที่สร้างขึ้นด้วยการใช้วัสดุต่าง ๆ เช่น กระดาษ ผ้า เศษวัสดุธรรมชาติ ฯลฯ ปะติดลงบนแผ่นภาพด้วยกาวหรือแปะเปียก

วงสีธรรมชาติ (color circle)

คือ วงกลมซึ่งจัดระบบสีในแสงสีรุ้งที่เรียงกันอยู่ในธรรมชาติ สีวรรณะอุ่นจะอยู่ในซีกที่มีสีแดงและเหลือง ส่วนสีวรรณะเย็นจะอยู่ในซีกที่มีสีเขียวและสีม่วง สีคู่ตรงข้ามกันจะอยู่ตรงกันข้ามในวงสี

วรรณะสี (tone)

ลักษณะของสีที่แบ่งตามความรู้สึกอุ่นหรือเย็น เช่น สีแดง อยู่ในวรรณะอุ่น (warm tone) สีเขียวอยู่ในวรรณะเย็น (cool tone)

สีคู่ตรงข้าม (complementary colors)

สีที่อยู่ตรงกันข้ามกันในวงสีธรรมชาติเป็นคู่สีกัน คือ สีคู่ที่ตัดกันหรือต่างจากกันมากที่สุด เช่น สีแดงกับสีเขียว สีเหลืองกับสีม่วง สีน้ำเงินกับสีส้ม

องค์ประกอบศิลป์ (composition of art)

วิชาหรือทฤษฎีที่เกี่ยวกับการสร้างรูปทรงในงานทัศนศิลป์

ดนตรี

การดำเนินทำนอง (melodic progression)

๑. การก้าวเดินไปข้างหน้าของทำนอง
๒. กระบวนการดำเนินคอร์ดซึ่งแนวทำนองขยับที่ละขั้น

ความเข้มของเสียง (dynamic)

เสียงเบา เสียงดัง เสียงที่มีความเข้ม เสียงมากก็ยิ่งดังมากเหมือนกับ loudness

คัมภีร์

เป็นการเล่นดนตรีหรือขับร้อง โดยไม่ได้เตรียมซ้อมตามโน้ตเพลงมาก่อน ผู้เล่นมีอิสระในการกำหนดวิธีปฏิบัติเครื่องดนตรีและขับร้อง บนพื้นฐานของเนื้อหาดนตรีที่เหมาะสม เช่น การบรรเลงในอัตราความเร็วที่ยืดหยุ่น การบรรเลงด้วยการเพิ่มหรือตัดโน้ตบางตัว

บทเพลงไล่เสียง (canon)

แคนนอน มาจากภาษากรีก แปลว่า กฎเกณฑ์ หมายถึง รูปแบบบทเพลงที่มีหลายแนวหรือดนตรีหลายแนว แต่ละแนวมีทำนองเหมือนกัน แต่เริ่มไม่พร้อมกันแต่ละแนว จึงมีทำนองที่ไล่เสียงกันไปเป็นระยะเวลายาวกว่าการเลียนทั่วไป โดยทั่วไปไม่ควรต่ำกว่า ๓ ห้อง ระยะขั้นคู่ระหว่างสองแนวที่เลียนกันจะห่างกันเป็นระยะเท่าใดก็ได้ เช่น แคนนอนคู่สอง หมายถึง แคนนอนที่แนวทั้งสองเริ่มที่โน้ตห่างกันเป็นระยะคู่ ๕ และรักษาระยะคู่ ๕ ไปโดยตลอด ถือเป็นประเภทของลีลาสอดประสานแนวทำนองแบบเลียนที่มีกฎเกณฑ์เข้มงวดที่สุด

ประโยคเพลง (phrase)

กลุ่มทำนอง จังหวะที่เรียบเรียงเชื่อมโยงกันเป็นหน่วยของเพลงที่มีความคิดจบสมบูรณ์ในตัวเอง มักลงท้ายด้วยเคเดนซ์ เป็นหน่วยสำคัญของเพลง

ประโยคเพลงทาม-ทอบ

เป็นประโยคเพลง ๒ ประโยคที่ต่อเนื่องกัน ลีลาในการตอบรับ-ส่งล้อ-ล้อเลียนกัน อย่างสอดคล้องเป็นลักษณะคล้ายกันกับบทเพลงรูปแบบ AB แต่เป็นประโยคเพลงสั้น ๆ ซึ่งมักจะมี อัตราความเร็วเท่ากันระหว่าง ๒ ประโยค และความยาวเท่ากัน เช่น ประโยคเพลงที่ ๑ (ทาม) มีความยาว ๒ ห้องเพลง ประโยคเพลงที่ ๒ (ทอบ) ก็จะมี ความยาว ๒ ห้องเพลง ซึ่งจะมีลีลาต่างกัน แต่สอดคล้องกันได้กลมกลืน

ผลงานดนตรี

ผลงานที่สร้างสรรค์ขึ้นมาโดยมีความเกี่ยวข้องกับการนำเสนองานทางดนตรี เช่น บทเพลง การแสดงดนตรี

เพลงทำนองวน (round)

เพลงที่ประกอบด้วยทำนองอย่างน้อย ๒ แนว โต้เลียนทำนองเดียวกันแต่ต่างเวลาหรือจังหวะ สามารถโต้เลียนกันไปได้อย่างต่อเนื่องจนกลับมาเริ่มต้นใหม่ได้อีกไม่มีวันจบ

รูปร่างทำนอง (melodic contour)

รูปร่างการขึ้น-ลงของทำนอง ทำนองที่สมดุลจะมีทิศทางการขึ้น-ลงที่เหมาะสม

สีสันของเสียง

ลักษณะเฉพาะของเสียงแต่ละชนิดที่มีเอกลักษณ์เฉพาะต่างกัน เช่น ลักษณะเฉพาะของสีสันของเสียงผู้ชายจะมีความทุ้มต่ำแตกต่างจากสีสันของเสียงผู้หญิง ลักษณะเฉพาะของสีสันของเสียงของเด็กผู้ชายคนหนึ่งจะมีความแตกต่างจากเสียงเด็กผู้ชายคนอื่น ๆ

องค์ประกอบดนตรี (elements of music)

ส่วนประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดเสียงดนตรี ได้แก่ ทำนอง จังหวะ เสียงประสาน ลีลาของเสียง และเนื้อดนตรี

อัตราความเร็ว (tempo)

ความช้า ความเร็วของเพลง เช่น อัลเลโกร (allegro) เลนโต (lento)

ABA

สัญลักษณ์บอกรูปแบบวรรณกรรมดนตรีแบบตรีบท หรือเทอร์นารี (ternary)

ternary form

สังคีตลักษณะสามตอน โครงสร้างของบทเพลงที่มีส่วนสำคัญขยับที่ละขั้นอยู่ ๓ ตอน ตอนแรก และตอนที่ ๓ คือ ตอน A จะเหมือนหรือคล้ายคลึงกันทั้งในแง่ของทำนองและกัญแจเสียง ส่วนตอนที่ ๒ คือ ตอน B เป็นตอนที่แตกต่างออกไป ความสำคัญของสังคีตลักษณะนี้ คือ การกลับมาของตอน A ซึ่งนำทำนองของส่วนแรกกลับมาในกัญแจเสียงเดิมเป็นสังคีตลักษณะที่ใช้มากที่สุดโดยเฉพาะในเพลงร้อง จึงอาจเรียกว่า สังคีตลักษณะเพลงร้อง (song form) ก็ได้

นาฏศิลป์

การตีบท

การแสดงท่ารำตามบทร้อง บทเจรจาหรือบทพากย์ ควรคำนึงถึงความหมายของบท แบ่งเป็นการตีบทธรรมชาติ และการตีบทแบบละคร

การประดิษฐ์ท่า

การนำภาษาท่า ภาษานาฏศิลป์ หรือนาฏยศัพท์มาออกแบบ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กับจังหวะ ทำนอง บทเพลง บทร้อง สีลา ความสวยงาม

นาฏยศัพท์

ศัพท์เฉพาะทางนาฏศิลป์ ที่ใช้เกี่ยวกับการเรียกท่ารำ กิริยาที่แสดงมีส่วนศีรษะ ใบหน้า และไหล่ ส่วนแขนและมือ ส่วนของลำตัว ส่วนขาและเท้า

บุคคลสำคัญในวงการนาฏศิลป์

เป็นผู้เชี่ยวชาญทางนาฏศิลป์ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สร้างผลงาน

ภาษาท่า

การแสดงท่าทางแทนคำพูด ใช้แสดงกิริยาหรืออิริยาบถ และใช้แสดงถึงอารมณ์ภายใน

ส่วนขาและเท้า

กิริยาแสดง เช่น กระทบ ยืดยุบ ประเท้า กระดกเท้า กระทุ้ง จรด ขยับ ซอย วางสั้น ยกเท้า ถัดเท้า

ส่วนแขนและมือ

กิริยาที่แสดง เช่น จีบ ตั้งวาง ล่อแก้ว ม้วนมือ สะบัดมือ กรายมือ สายมือ

ส่วนลำตัว

กิริยาที่แสดง เช่น ยักตัว โย้ตัว โยกตัว

ส่วนศีรษะ ไช้หน้า และไหล่

กิริยาที่แสดง เช่น เอียงศีรษะ เอียงไหล่ กดไหล่ กล่อมไหล่ กล่อมหน้า

สิ่งที่เคารพ

ในสาระนาฏศิลป์มีสิ่งทีเคารพสืบทอดมา คือ พ่อแก่ หรือพระพรตฤๅษี ซึ่งผู้เรียนจะต้องแสดงความเคารพ เมื่อเริ่มเรียนและก่อนแสดง

องค์ประกอบนาฏศิลป์

จังหวะและทำนองการเคลื่อนไหว อารมณ์และความรู้สึก ภาษาท่า นาฏยศัพท์ รูปแบบของการแสดง การแต่งกาย

องค์ประกอบละคร

การเลือกและแต่งบท การเลือกผู้แสดง การกำหนดบุคลิกของผู้แสดง การพัฒนารูปแบบของการแสดง การปฏิบัติตนของผู้แสดงและผู้ชม

คณะผู้จัดทำ

คณะที่ปรึกษา

๑. คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายวินัย รอดจ่าย	รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ	ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้
๔. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕. นางภาวนี อ่างเลิศฤทธิ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะทำงานยกร่าง

๑. นายวิฑูรย์ โสแก้ว	คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๒	
๒. นายบุญส่ง วรวัฒน์	คณะทำงาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก	
๓. นายจีรพันธ์ สมประสงค์	คณะทำงาน
โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดปทุมธานี	
๔. นายศุภกิจ จำรัสสมบูรณ์	คณะทำงาน
โรงเรียนปัญญาวรคุณ กรุงเทพมหานคร	
๕. นายวิรัตน์ คุ่มคำ	คณะทำงาน
โรงเรียนวัดสี่สุม กรุงเทพมหานคร	
๖. นายทินกร บัวพูล	คณะทำงาน
โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายประถม)	

๗. นายประพนธ์ พิสัยพันธุ์	คณะทำงาน
โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร	
๘. นายสิทธิชัย ต้นเจริญ	คณะทำงาน
โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กรุงเทพมหานคร	
๙. นางณัชดา ธรรมธนาคม	คณะทำงาน
โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ กรุงเทพมหานคร	
๑๐. นางเพ็ญศิริ คิมทอง	คณะทำงาน
โรงเรียนป้อมวิเชียรโชติการาม จังหวัดสมุทรสาคร	
๑๑. นายอัครศักดิ์ อัครเลิศฤทธิ	คณะทำงานและเลขานุการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๒. นางศรารัตน์ ลีไพบูลย์	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๓. นายประยูทธ ไทธธานี	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	
๑๔. นายประชา อ่อนรักษา	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	

คณะบรรณาธิการ

๑. นายวิฑูรย์ โสแก้ว	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๒
๒. นายจิรพันธ์ สมประสงค์	โรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดปทุมธานี
๓. นายวิรัตน์ คุ่มคำ	โรงเรียนวัดสี่สุก กรุงเทพมหานคร
๔. นายประพนธ์ พิสัยพันธุ์	โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
๕. นายสิทธิชัย ต้นเจริญ	โรงเรียนสตรีวัดระฆัง กรุงเทพมหานคร
๖. นางณัชดา ธรรมธนาคม	โรงเรียนศูนย์รวมน้ำใจ กรุงเทพมหานคร

๗. นางพนิดา แสงทอง	โรงเรียนนนทรีวิทยา กรุงเทพมหานคร
๘. นายมงคล จันทร์งาม	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต ๓
๙. นางภาวนี อ่างเลิศฤทธิ์	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๐. นางสาวรุ่งนภา นุตราวังศ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๑. นางตรุณี จำปาทอง	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๒. นางสาวพรนิภา ศิลป์ประคอง	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๓. นางสาวกอบกุล สุกษะ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๔. นายอัครศักดิ์ อ่างเลิศฤทธิ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๕. นางศรารัตน์ ลีไพบูลย์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๑๖. นายประชา อ่อนรักษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

คณะผู้รับผิดชอบโครงการปรับปรุงหลักสูตร

๑. นางสาวรุ่งนภา นุตราวังศ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	ประธาน
๒. นางตรุณี จำปาทอง	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๓. นางสาวจันทร์ตา ตันติพงษ์คานุกรักษ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๔. นางสาวพรนิภา ศิลป์ประคอง	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๕. นางมัทนา มรรคผล	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๖. นางสาวภา คักดา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๗. นางสุชเกษม เทพลีสิทธิ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๘. นายวีระเดช เชื้อนาม	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๙. ว่าที่ ร.ต.สุราษฎร์ ทองเจริญ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวประภาพรรณ แม่นสมุทร	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๑๑. นายอนุจินต์ ลาภธนาภรณ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวกอบกุล สุกษะ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา	คณะทำงาน

และเลขานุการ

คณะผู้รับพิเศษขอประชุมสาระการเรียนรู้ศิลปะ

๑. นายอัครศักดิ์ อัครเลิศฤทธิ	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๒. นางศรารัตน์ ลีโพยลย์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๓. นายประชา อ่อนรักษา	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา พ.ศ. ๒๕๕๑